

Camí ramader

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Avià
Emplaçament Travessant el terme des de Obiols a Clarà direcció SE-NW

Coordenades:

Latitud: 42.076788423451
Longitud: 1.8133355471473
UTM Est (X): 401841
UTM Nord (Y): 4658983

Classificació

Número de fitxa 08011 - 145
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Estat de conservació Regular
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries. POUM Avià.
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: Varis
Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 11/02/2003 - 01:00
Autoria de la darrera revisió: María del Agua Cortés Elía
Data de la darrera revisió: dv., 09/05/2025 - 15:02

Descripció

Dins del terme d'Avià distingim principalment tres camins principals formats per diferents ramals. El primer ve de Gironella fins al Cadí, amb un ramal que entrava per La Plana i un altre que entrava pel pont d'Orniu i que s'unien a sota de Cal Gris on hi havia un lloc de parada i on s'ajuntaven els ramats d'Avià, Gironella, Prats, Olost i Vic principalment. El segon camí era el que des de cal Gris anava fins a Coll de Pal, passant per la carena de la Serra de Noet i entrant a Berga. El tercer camí era el que venia de L'Espunyola i passava pel costat o sobre el camí Ral fins a Berga i d'aquí a Coll de Pal (carrerada de Berga). Els pastors tenien uns llocs de parada (returades) on aturaven els ramats a menjar i descansaven. A Avià hi havia parades a: sota de cal Gris, sota del carrer Nou, al camp de sobre de la Barraca de Vilamarí (actualment ocupat per la casa Bernadí), al camp del Salvans situat a sota de Coloma, al pla de Sant Serni de Clarà i finalment davant de la casa Els Porxos, lloc on acostumaven fer nit. Generalment els camins passaven per les carenes de les muntanyes i eren una mica escarpats, la seva amplada variava segons el lloc per on passaven, així podien tenir una amplada entre 8 m com a mínim i 40 m com a màxim.

Observacions:

Els camins ramaders estan protegits per la llei 3/1995, de 23 de març, de Vies Pecuàries. Segons la llei un camí ramader és la ruta per on discorre o ha discorregut el trànsit ramader, es a dir, que encara que no hi passi un ramat, la llei encara el considera com a tal. Es poden donar altres usos compatibles o complementaris a la seva naturalesa, donant prioritat al trànsit ramader. Són camins públics que gestiona la Generalitat de Catalunya a través del DARP. La llei obliga a inventariar, per protegir-les de les obres públiques, els particulars i l'abandonament en que es troben. Són imprescriptibles, es a dir, que el que ha estat camí ramader no pot deixar de ser-ho. Hi ha l'obligació de classificar-los des de l'any 1995, i s'han de senyalitzar per garantir el seu ús públic i la seva integritat.

Història

Els camins ramaders eren camins per on els ramats feien la transhumància des dels Pirineus i altres muntanyes fins a la terra baixa o la marina, i en els que els ramats tenen drets de pas. La majoria dels camins tenen més de mil anys d'antiguitat ja que els trobem documentats al segle IX, però la seva utilització és més antiga encara que no consten als mapes i que hi ha pocs documents escrits. S'estan perdent i oblidant, a vegades per falta d'ús i a vegades perquè els mateixos particulars els fan desaparèixer intencionadament o per desconeixement. Per això s'ha de recollir la tradició oral dels pocs pastors que els van fer i que encara ens poden ajudar a marcar els llocs de pas dels camins. El manteniment dels camins en ús és important perquè són corredors ecològics essencials per a la migració i l'intercanvi genètic d'espècies i modelen el paisatge. El primer camí ramader que es va organitzar era el que al segle XII feien els ramats del Císter per tal d'enviar els ramats a passar l'estiu a les verdes pastures de l'Alt Berguedà, el Ripollès i la Cerdanya. A Avià trobem documentat per primera vegada un camí ramader al 1573 (APSS): el camí Ramader de Torrentbó a Vilajussana. Els pastors d'Avià podien portar els ramats a dos llocs: a Cornellana, al Cadí; i a Coll de Pal. Trigaven sis dies des d'Obiols fins al Cadí. Aquestes dues rutes han marcat els principals camins ramaders que passen pel terme.

Bibliografia

CORTÉS ELÍA, MARÍA DEL AGUA (2007) "El pas d'antics camins pel terme d'Avià". *El Ressò* núm. 58. Octubre de 2007. Ajuntament d'Avià. P. 15-17.

MIRALLES, F. i ROVIRA, J. (1999). Camins de transhumància al Penedès i al Garraf. Associació d'Amics dels Camins Ramaders.

Llei 3/1995, de 23 de marzo, de Vías Pecarias. BOE nº 71, 25 marzo 1995.

S'ha elaborat el recorregut dels camins ramaders d'Avià amb informació oral del pastor d'Avià Ramon Solà i amb el mapa topogràfic d'Avià de 1929, E/1:25000. (Cartoteca de Catalunya).

Inventari de camins d'Avià. Diputació de Barcelona. Elaborat l'any 2010.

